

ЗАКОН ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ ЗАДРУГИ

(„Службен весник на Република Македонија“ бр. 23/13, 51/15, 193/15 и 39/16)

Цел и содржина на Законот

Член 1

- (1) Со овој закон се уредуваат условите, начинот и постапката за основање, регистрација, работење, видот и обемот на земјоделските задруги, поттикнувањето и развојот на земјоделското задругарство, како и надзорот над работењето на земјоделските задруги.
- (2) За се што не е регулирано со овој закон ќе се применуваат одредбите од Законот за задругите.

Поим за земјоделска задруга

Член 2

- (1) Земјоделска задруга е организациона форма на доброволно здружување на земјоделски стопанства заради остварување на нивните економски, социјални, културни и други интереси и потреби при вршење на земјоделската дејност.
- (2) Членовите на земјоделската задруга се еднакви и рамноправни - имаат еднакви права и еднакви обврски во одлучувањето по принципот еден член еден глас.
- (3) Земјоделската задруга се стекнува со својство на правно лице со уписот во Регистар на други правни лица во Централниот регистар на Република Македонија.

Начела на земјоделските задруги

Член 3

Земјоделските задруги во својата работа, како и во односите меѓу членовите се должни да се придржуваат на добрите деловни правила, правилата за добра земјоделска пракса, како и согласно со следниве начела:

- доброволно и отворено членство,
- транспарентност и заедничка контрола од членството,
- економско дејствување на членовите на задругата,
- самостојност и независност,
- обезбедување на обука и информирање на членството,
- соработка меѓу земјоделските задруги и
- обезбедување на одржлив развој.

Супсидијарна примена

Член 4

За постапките за инспекциски надзор се применуваат одредбите од Законот за инспекциски надзор и Законот за Државниот земјоделски инспекторат, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Дејности на земјоделските задруги

Член 5

(1) Земјоделската задруга дејностите ги остварува во областа на примарното земјоделско производство, преработките на земјоделските производи, трговијата со земјоделските производи и преработки, услугите поврзани со овие дејности, како и трговијата и услугите поврзани со средствата кои се користат во процесот на примарното земјоделско производство и преработките на земјоделските производи.

(2) Со цел за унапредување на производството и функционирањето на земјоделските задруги, дејностите од ставот (1) на овој член се вршат преку соработка во:

- растителното производство на одредена земјоделска култура на одредена површина,
- сточарското производство со одреден број на добиток, пчеларство со одреден број на пчелни семејства и аква културата со одреден капацитет на производство,
- договарање на производство и испорака на производи со одредена количина и вредност, набавка на репродуктивен материјал, услуги во делот на заштитата на растенија и животни,
- вршење на услуги од страна на земјоделската задруга со земјоделска механизација и опрема, како и услуги за чување и одржување на земјоделската механизација,
- вршење на услуги од страна на земјоделската задруга за складирање, чување, преработка и доработка на земјоделски производи,
- вршење на услуги од страна на земјоделската задруга за наводнување на земјоделските површини преку користење на системи за наводнување врз основа на претходно склучен договор со надлежниот субјект за вршење на водостопанска дејност и
- вршење на административно-технички и стручни работи.

(3) Начинот на вршење на дејноста преку соработка во вршењето на услугите од ставот (2) алинеја 6 на овој член поблиску го пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Обем на земјоделски задруги

Член 6

- (1) Земјоделската задругата може да биде од мал или од голем обем. Обемот на земјоделската задруга се определува во зависност од бројот на членовите на задругата, како и нивните производствени капацитети.
- (2) Земјоделската задруга од мал обем е задруга со најмалку десет, а најмногу 19 члена, а земјоделска задруга од голем обем е задруга со најмалку 20 члена.
- (3) Производствените капацитети кои се во функција на дејноста на земјоделската задруга треба да исполнуваат просторни, технички, технолошки и инфраструктурни услови.
- (4) Поблиските услови од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Услови за основање на земјоделска задруга

Член 7

- (1) Земјоделска задруга може да основаат најмалку десет земјоделски стопанства евидентирани во Единствениот регистар на земјоделски стопанства.
- (2) Земјоделските стопанства ја задржуваат правната форма која ја имале пред зачленувањето во земјоделската задруга.
- (3) Едно земјоделско стопанство може да членува во повеќе земјоделски задруги.
- (4) Едно земјоделско стопанство, член во земјоделската задруга, не може да има повеќе од 30% од вредноста на производствените капацитети во земјоделската задруга.

Фирма на земјоделската задруга

Член 8

- (1) Во називот на земјоделската задруга регистрирана согласно со овој закон мора да содржи назнака дека се работи за земјоделска задруга со ограничена или неограничена одговорност.

(2) Земјоделската задруга води сметководство согласно со одредбите од Законот за трговските друштва.

Регистар на земјоделски задруги

Член 9

(1) Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство востановува и води Регистар на земјоделски задруги (во натамошниот текст: Регистарот).

(2) Формата, содржината и начинот на водење на Регистарот го пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Обврска за регистрација

Член 10

(1) Земјоделската задруга е должна во рок од 30 дена од денот на основањето да се регистрира во Регистарот со поднесување на барање до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(2) Земјоделската задруга е должна секоја промена на податоците што се впишуваат во Регистарот да ја пријави во рок од 30 дена од денот на настанувањето на промената.

(3) Ако земјоделската задруга ги исполнува условите од членот 7 од овој закон, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство донесува решение за упис во Регистарот во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на барањето за упис во Регистарот.

(4) Регистрацијата на земјоделската задруга се врши врз основа на следниве докази:

- Решение од централен регистар за упис на правното лице,
- Решение за запишување на земјоделското стопанство во единствениот регистар на земјоделски стопанства и

- Статут на земјоделската задруга.

(5) Овластеното службено лице во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство кој ја води постапката за упис во регистарот е должно докажете од ставот (4) на овој член да ги прибави во рок од три дена од денот на приемот на барањето од надлежниот јавен орган.

(6) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој се побарани доказите од ставот (5) на овој член е должно да ги достави бараните докази во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

Евиденција во земјоделска задруга

Член 11

(1) Земјоделската задруга е должна да води евиденција на членовите и на производствените капацитети на членовите и на задругата.

(2) Формата, содржината и начинот на водење на евиденцијата ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Статут на земјоделска задруга

Член 12

Статутот на земјоделската задруга мора особено да содржи одредби за следниве прашања:

- фирма и седиште на задругата,
- цели на задругата,
- создавање на главнината на задругата,

- запишување удели во задругата што не се плаќаат во пари, туку во предмети или права, опишување на предметите и правата, начин на нивното вреднување и изразување во парична противвредност и податоци за членот кој ги запишал ваквите удели,
- имот при основањето на задругата, начин на вложувањето, правен режим на стекнатите недвижности или подвижни предмети и податоци за лицата кои вложиле предмети или права,
- органи на управување и начин на застапување,
- начин на објавување на одлуките на задругата,
- име и презиме или фирма, адреса или седиште и државјанство на членовите на задругата,
- прием во членство на задругата и начин на престанок на членството,
- парични и непарични обврски на членовите, видот и висината,
- лична одговорност на членовите и нивната обврска за некои натамошни или дополнителни уплати,
- управување и застапување, начин на измена на статутот и начин на донесување на одлуките од страна на собранието,
- проширување или ограничување на правото на глас,
- начин на пресметување и начин на поделба на добивката и на остатокот од стечајната или ликвидационата маса,
- обем на задолжителната соработка на членот на земјоделската задруга и земјоделската задруга и
- начин на распределбата на финансиската поддршка што ја добива земјоделската задруга.

Имот на земјоделската задруга

Член 13

(1) За имот на земјоделската задруга се смета:

- имотот стекнат преку вршење на дејноста на земјоделската задруга,
- производствените капацитети во сопственост на земјоделската задруга и
- уделите на задругарите.

(2) Членовите на земјоделската задругата го задржуваат правото на сопственост врз производствените капацитети што врз основа на договор ги здружуваат во земјоделската задруга, освен ако сопственоста ја пренеле на земјоделската задруга.

(3) Имотот на земјоделската задруга и припаѓа на земјоделската задруга и служи за вршење на нејзините дејности и намирување на нејзините обврски.

Право на финансиска поддршка

Член 14

Земјоделските задруги формирани и запишани во Регистарот согласно со одредбите од овој закон имаат право на финансиска поддршка согласно со овој закон и Законот за земјоделство и рурален развој.

Финансиска поддршка за основање на земјоделски задруги

Член 15

(1) Финансиската поддршка за основање на земјоделските задруги е наменета за покривање на дел од трошоците за основање на земјоделска задруга, воспоставување на административни и технички капацитети, помош за ангажирање на стручни лица, помош за организирање на информативни и промотивни активности и обуки на кадровскиот потенцијал и членовите на земјоделската задруга.

(2) Финансиската поддршка од ставот (1) на овој член може да се однесува и на исплата на плата за лице управител на земјоделска задруга која согласно со пропишаните услови може да остварува право на помош од овој вид во висина од 100% во првата година, од просечната плата

исплатена во Република Македонија за претходната година, со намалување од 20% за секоја наредна година во период не подолг од пет години.

(3) Финансиска поддршка на земјоделските задруги од голем обем може да им се додели и за ангажирање на едно лице од областа на земјоделските науки и ветерината, согласно со видот на земјоделската задруга во висина не повеќе од просечната плата исплатена во Република Македонија за претходната година.

Финансиска поддршка за функционирање на земјоделски задруги

Член 16

(1) Земјоделските задруги од мал обем може да добијат дополнителни директни плаќања за тековната година до 7,5% за производството кое го имаат произведено и продадено преку задругата.

(2) Земјоделските задруги од голем обем може да добијат дополнителни директни плаќања за тековната година до 15% за производството кое го имаат произведено и продадено преку задругата.

(3) Земјоделските задруги може да добијат поддршка за наводнување, во вид на надоместок на дел од трошоците за наводнување, за производствените капацитети во и на задругата и тоа во висина која нема да надминува 20% од трошокот за наводнување за задругите од мал обем и 30% за задругите од голем обем, но не повеќе од 400.000 денари на годишно ниво.

(4) Земјоделските задруги може да добијат финансиска поддршка за премии за осигурување, во вид на надоместок на дел од трошоците за осигурување и тоа во висина која нема да надминува 70% од трошокот за осигурување на производните капацитети на земјоделската задруга од мал обем и 80% за осигурување на производните капацитети на земјоделската задруга од голем обем, но не повеќе од 3.000.000 денари на годишно ниво.

(5) Финансиската поддршка за земјоделските задруги може да се однесува и за набавка на земјоделска механизација, согласно со годишната програма за финансиска поддршка на руралниот развој и истата може да се додели како помош чија висина не надминува 90% од вкупната вредност на набавката.

Надзор

Член 17

(1) Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(2) Инспекциски надзор врши Државниот инспекторат за земјоделство преку државните инспектори за земјоделство согласно со Законот за Државниот земјоделски инспектор.

Прекршочна постапка

Член 18

(1) Прекршочна постапка за прекршоците предвидени со овој закон ја води прекршочна комисија формирана согласно со Законот за Државниот инспекторат за земјоделство.

(2) Пред поднесување на барање за прекршочна постапка, за прекршоци предвидени во овој закон, се води постапка за порамнување согласно со одредбите од Законот за Државниот инспекторат за земјоделство.

Прекршочни одредби

Член 19

(1) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе и се изрече за прекршок на земјоделска задруга, ако:

- називот на земјоделската задруга не содржи назнака дека се работи за земјоделска задруга (член 8 став (1)) и
- не води и не чува евиденција на членовите и на производствените капацитети на земјоделската задруга (член 11 став (1)).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за земјоделската задруга ќе му се изрече и на одговорното лице на земјоделската задруга за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) За прекршоците од ставот (1) на овој член, освен глоба, на земјоделската задруга ќе и се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на дејност во траење до 30 дена.

Член 19-а

Одмерувањето на висината на глобата за земјоделската задруга се врши согласно со Законот за прекршоците.

Член 19-б

(1) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на овластеното службено лице во министерството, ако:

- не одлучи по барањето во рок од 30 дена од денот на приемот спротивно на членот 10 став (3) од овој закон и
- не ги прибави доказите во рок од три дена на приемот на барањето спротивно на членот 10 став (5) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од јавниот орган од кој се побарани доказите и податоците ако не ги достави бараните докази и податоци во рок од три дена спротивно на членот 10 став (6) од овој закон.

(3) За прекршоците од ставовите (1) и (2) од овој член прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд.

Обврска за усогласување

Член 20

(1) Земјоделските задруги кои се формирани пред влегувањето во сила на овој закон се должни да ја усогласат својата работа и општите акти со одредбите од овој закон и да се регистрираат во Регистарот во период не подолг од 12 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Земјоделските задруги кои нема да ја усогласат својата работа и општите акти во рокот утврден во ставот (1) на овој член, немаат право на финансиска поддршка согласно со овој закон.

Поблиски прописи

Член 21

Прописите предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Престанување на важење

Член 22

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од Главата трета "Земјоделска задруга како вршител на земјоделска дејност" од Законот за вршење на земјоделска дејност ("Службен весник на Република Македонија" број 11/2002, 89/2008, 116/10 и 53/11).

Влегување во сила

Член 23

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ВАЖЕЧКИ ПРЕОДНИ ОДРЕДБИ ОД НОВЕЛИТЕ НА ЗАКОНОТ

I. “Службен весник на Република Македонија” бр. 39/16

Член 3

Започнатите постапки до денот на започнувањето на примената на овој закон ќе се завршат согласно со законот по кој биле започнати.